

Het aankooponderzoek bij het paard

Deel 2: Het radiografisch onderzoek

In de vorige editie van Hippo revue hebben we het belang van het klinisch onderzoek bij de aankoop van een paard aangetoond. Hierbij gaan we de algemene gezondheid van het paard na. Maar dit onderzoek kan op vraag van de eigenaar aangevuld worden met een radiografisch onderzoek. Hierbij krijgen we een duidelijker beeld van de huidige gezondheidstoestand en eventuele verborgen gebreken bij het paard.

Wat is radiografie?

In een röntgentoestel zit een röntgenbuis waar elektromagnetische golven worden opgewekt, de zogenaamde X-stralen of röntgen stralen. Ze worden genoemd naar de ontdekker Wilhelm Konrad Röntgen (1845-1923).

Deze worden in een fractie van een seconde uitgezonden en gaan door het been van het paard richting film of digitale receptor. Ter hoogte van het been zelf wordt een deel van die stralen geabsorbeerd. Het overblijvende deel van de stralen wordt opgevangen ter hoogte van een film of een digitale receptor en bepalen het beeld. Aan de hand van het bekomen beeld kunnen we voornamelijk de beenderige structuren en in beperktere mate de weke delen beoordelen.

Tot nu toe werden de stralen gecaptureerd op een film die later nog moest ontwikkeld worden. Vandaag de dag worden de stralen opgevangen op een digitale receptor, de beelden worden onmiddellijk omgezet en enkele seconden later weergegeven op een laptop. Een dergelijk direct digitaal systeem levert in een mum van tijd zeer hoogwaardige beelden op met een gemakkelijke en zeer vlugge diagnosestelling.

Waarom een radiografisch onderzoek van uw paard?

Bij een volledig radiografisch onderzoek van het paard zullen we een hele reeks rx-opnames maken met de bedoeling verborgen gebreken te achterhalen. Verborgen gebreken zijn afwijkingen die we niet met het blote oog kunnen waarnemen maar wel de toekomst van uw paard kunnen beïnvloeden. OCD-letsels, radiografische hoefkatrol, artrose, cystes,... zijn afwijkingen die vaak voorkomen bij het paard. Het paard kan dus tijdens de momentopname van de

Er is een duidelijke reactie te zien op het distaal intertarsaal en tarso metatarsaal gewricht (zie pijlen). Dit is een ernstige vorm van spat

Zijdelingse opname van een gezond sprongewricht. We zien geen oc of ocd letsels en de aflijning van het distaal intertarsaal gewricht en tarso metatarsaal gewricht is mooi (zie pijlen). Er is geen vermoeden van spat

klinische keuring perfect gezond zijn maar na een radiografische controle tekenen vertonen die een stempel kunnen zetten op zijn carrière. Dit kan aldus het aankoopadvies grondig veranderen en is daarom uiterst belangrijk.

De interpretatie van de opnames

Dit is en zal altijd een discussiepunt blijven aangezien een interpretatie subjectief is. We moeten als dierenarts inzien dat er weinig paarden zijn die radiografisch 100% correct zijn. Belangrijker is uit te maken of een bepaalde afwijking op de opnames de huidige gezondheid of de toekomst van het (sport)paard in gevaar brengt. Stel, we nemen een volledig radiografisch onderzoek van alle gewrichten van één van België's top-tennisters. Hoogstwaarschijnlijk zal na de jarenlange belasting al enige reactie ter hoogte van de gewrichten aanwezig zijn, maar de vraag is in welke mate dit de prestaties van die sporters zal beïnvloeden? Vast staat wel dat bij duidelijke afwijkingen of schade een negatief advies voor verkoop moet gegeven worden.

Hoeveel opnames worden best genomen?

We kunnen stellen dat we met een 16-tal opnames een redelijk goed beeld hebben van de belangrijkste gewrichten van het paard. Naargelang van de wensen van de klant kan dit aantal vermeerderd of verminderd worden. Algemeen

geldt: hoe meer opnames, hoe meer zekerheid je hebt.

Welke opnames worden genomen?

We zien bij de paarden dat radiografische afwijkingen vaak voorkomen op specifieke plaatsen. Bij de voorvoeten wordt zeker het straalbeen goed in beeld gebracht. Onder andere afwijkingen aan de vorm van dit straalbeen kan palmaire helpijn veroorzaken. In de volksmond wordt over 'hoefkatrij' gesproken. Frequent komen in de kogel-, sprong- en kniegewrichten OC en OCD letsels voor. Een osteochondrosis (OC) is een aantasting van het kraakbeen van het gewricht. We zien op de opnames een afplatting van de gewrichtsvlakken. Bij een osteochondrosis dissicans (OCD) ligt daarbij nog een stuk kraakbeen los in het gewricht, dit kan irritatie en manken veroorzaken. Artrose kan in verschillende vormen en in verschillende gewrichten voorkomen. Een frequent voorkomende aandoening is een typische artrose van de onderste gewrichten van de sprong en wordt 'spat' genaamd. Een goede projectie van deze gewrichten is noodzakelijk om de aanwezigheid van spat uit te sluiten.

Een opname van een gezond kogelgewricht

Een opname van een kogel met een ocd fragment (zie pijl). Deze gewrichtsmuis of chip kan het gewricht beschadigen en zo problemen veroorzaken

We moeten er ook rekening mee houden dat we twee-dimensionele beelden nemen van een drie-dimensionele structuur. Dit betekent dat we eigenlijk minimum twee beelden moeten nemen vanuit een andere richting om van een bepaalde structuur een correct beeld te krijgen.

Besluit

Een klinisch gezond paard is een eerste vereiste om tot een aankoop over te gaan. Dit kunnen we nagaan met een klinisch onderzoek. Aansluitend kan een radiografisch onderzoek uitgevoerd worden. Hierbij wordt het paard gecontroleerd op verborgen gebreken die de toekomstige gezondheid en/of carrière in de weg kunnen staan. ▀

Met een direct digitaal systeem kan na enkele seconden reeds de uitslag van de opnames bekeken en geëvalueerd worden. Een groot gemak voor zowel eigenaar als dierenarts

In een fractie van een seconde worden de röntgenstralen uit de rx-buis gestraald (links), deze gaan door het been en een deel van de stralen wordt er geabsorbeerd. Uiteindelijk worden de overblijvende stralen door de plaat gecaptureerd (rechts). Deze overblijvende stralen worden omgezet in een digitaal röntgenbeeld

Tekst & foto's: Dierenarts Bruno Beyne

www.diergeneeskundigechiropractie.be